

PHẬT BỔN HẠNH KINH
(PHẬT BỔN HẠNH TÁN TRUYỆN)

QUYỂN 7

Phẩm 29: ĐẠI DIỆT

*Thời, Phật cùng đại chúng
Đi đến rừng Song thọ
Phật sai A-nan đến
Song thọ bày giường nằm
Thế Tôn liền lên võng
Nằm nghiêng hông bên phải
Mặt hướng về phương Tây
Đầu hướng Bắc, gác chân.
Thời Hiền giả Tu-bạt
Tu nhân, dứt tháo tánh
Muốn gặp Phật xin độ
Đến thưa với A-nan:
“Tôi biết Thầy trời người
Sắp đến lúc Niết-bàn
Nên nay đến khó gặp
Biết rõ tất cả pháp
Nay muốn xin làm lễ
Làm sao dứt gốc khổ?
Nếu nay không được gặp
Như mặt trời vào tối
Xin A-nan thông báo”.
Tâm A-nan buồn phiền
Liền bảo với Tu-bạt:
“Giờ không phải lúc gặp”
Phật dùng Nhất thiết trí
Chiếu suốt người đáng độ
Tướng mạo trăm phước đức
Tâm Từ nhìn Tu-bạt
Phật dùng lời êm dịu
Bảo với A-nan rằng:
“Hãy cho người đó vào
Ta ra đời vì thiện”.
Tu-bạt được thỏa nguyện
Rất vui mừng hơn hở
Liền đến chỗ Đức Phật
Nhất định được giải thoát.*

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

Lúc bấy giờ, Tu-bạt
Khiêm kính tôn Phật đức
Cúi mình làm lễ Phật
Từ tốn bạch Thế Tôn:
“Thầy trước biết thế gian
Rằng Ngài từ đấng đạo
Mình đã được giải thoát
Lại còn độ chúng sinh
Nguyện gặp xin chỉ bày
May ra được giác ngộ
Nên đến lễ kính Ngài
Chẳng dám xưng trí lực”.
Phật thấy Tu-bạt đến
Vội lòng rất kính vui
Đem đường Hiền thánh nói
Diệt khổ, bày vô vi.
Bấy giờ Tu-bạt nghe
Tức thời được giải thoát
Ý tà mê giác ngộ
Liên được đạo, giải thoát
Kiến chấp điên đảo xưa.
Vì từ sinh tử mê
Sáu mươi hai đảo kiến
Bị thế tục nhận chìm
Vị ấy hết không thừa.
Bạch y được đấng đạo
Lậu hết thành La-hán
Vượt bờ, không lại qua.
Biết Phật sắp ra đi
Sinh yêu thương khắp đời
Khát ái, cả hai diệt
Diệt ý, các khổ kết
Hiểu những điều Phật nói
Lời dạy sâu chân chánh
Để dứt tâm nhiễm đấm
Tâm định không còn lậu,
Biết sinh tử cõi thế
Tu-bạt tư duy kỹ
Cho thế gian đoạn diệt
Nhãn kiến này trừ ngay.
Đời vốn là diệt vong
Ý biết như vậy rồi
Thế gian có thường kiến
Tà nghi chợt dứt bỏ
Điều chấp giữ trước đây,

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

Bỏ tà kiến điên đảo
Nghe lời Phật chân thiện
Mở từ tâm thọ trì.
Nhân vì ở đời trước
Các căn lành đã tu
Nguyện vào thành Nê-hoàn
Nên mau chóng giải thoát,
Đã được lành vô vi
Trừ tối, giác chánh chân
Hiểu mãi pháp cam lộ
Trừ hết các trần lao.
Thời, thấy Phật Thế Tôn.
Muốn bỏ vào vắng lặng
Với lòng Từ nhìn Phật
Trong tâm liền nghĩ rằng:
“Đáng lẽ ta không nên
Nhìn Phật xả thọ mạng
Đuốc sáng khắp thế gian
Chỗ chúng sinh nương tựa
Ban lành cho tất cả.
Con nguyện xả thân trước
Xin Đấng Trời trong trời
Ngưng xả thọ giây lát”.
Thiện tâm phát vô lượng
Năm vóc gieo xuống đất
Cúi đầu lễ chân Phật
Sinh tâm định như núi
Tức thời liền chóng diệt
Giống như mây lớn giăng
Mưa cam lộ tuôn khắp
Tất ngấm lửa đồng nhỏ.
Phật truyền bảo Tỳ-kheo
Cúng dường thân Tu-bạt
Đệ tử Phật sau rốt
Độ vào thành Nê-hoàn.
Nhân đó tựa hông phải
Nằm lên trên giường đây
Muốn xả bỏ thân Phật
Đã hết số tuổi thọ.
Lúc ấy vào đầu đêm
Trăng sao dần bớt sáng
Chim thú trong rừng lặng
Phật bảo các đệ tử:
“Các thầy kính trọng giới
Như ngọn đèn tôn sư

Sau khi Ta rời thế
Thuận theo chớ trái phạm
Nhiếp tịnh thân, miệng, ý
Xả lợi cầu an ổn
Ruộng vườn, chứa tôi tớ;
Không kho lẫm, làm vườn
Không trồng các cây cối
Cũng chớ gây tổn thương.
Không được vì thân mình
Xây vách cao, tường nổi
Không ngược xem lịch số
Không hòa hợp thuốc thang
Biết thời hạn, tiết thực
Sửa mình, không mong kính.
Không tự giấu lỗi xấu
Không sống bằng bùa chú
Không làm sứ cho vua
Không xem tướng, tốt xấu.
Sau các thầy sẽ đủ
Y thực và thuốc thang
Thường nhiếp tâm biết đủ
Chịu khổ, giữ tiết hạn
Các thầy chỉ siêng năng
Vâng giữ giới cấm này
Cội gốc giới Cụ túc
Nê-hoàn đều chuyên chở.
Từ đó sinh định tuệ
Giới cấm đủ hài hòa
Giữ gìn cho đầy đủ
Trí tuệ càng tăng thêm.
Dứt bỏ các trần lao
Duyên này đến Nê-hoàn.
Lời này ấn phong giới
Vì người biết giữ giới
Giới ấy đủ không thiếu
Đầy đủ không sai sót
Thì kia lành thanh tịnh
Thoát trần lao vắng lặng.
Người không có giới cấm
Thì không phải Sa-môn
Vì lập giới cấm địa
Thành Sa-môn khéo mầu.
Đã đầy đủ tịnh giới
Tâm không theo các dục
Cố gắng giữ tâm trụ

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

Nhấn nhục, không khởi sân,
Như trâu đành bỏ cỏ
Buông lung nghĩ theo tà
Sai mất giới cấm tịnh
Điên đảo rất suy hao.
Nếu gặp phải giặc dữ
Một đời thân chịu khổ
Nếu chạy theo các dục
Đời này và đời sau
Chịu đủ các khổ độc,
Cho nên chớ theo dục
Kẻ mừng khi được dục
Sau ắt gặp khổ to.
Người không nên sợ hãi
Lửa hừng hực đốt cháy
Chớ sợ hổ mang độc
Và giặc ác hung bạo
Hại đoạt mạng con người
Phải sợ ý ngu si
Như ngu thấy núi mật
Không nghĩ nạn nát thân.
Như voi say không móc
Nhảy nhót như khỉ vượn
Tâm ngày đêm theo dục
Không theo các pháp mẫu
Người không dứt tâm ấy
Chân chẳng được nghỉ ngơi.
Đã điều phục được tâm
Chẳng tà lệch Nê-hoàn.
Được ăn như uống thuốc
Không nên nghĩ chán ưa
Có được thức ăn ngon
Cũng cho thân khỏi đói.
Cũng như ong hút hoa
Lấy tinh vị của hoa
Xin ăn nên vừa phải
Không để mất kính tin
Không phiền người ưa thí
Chớ nên chứa để nhiều
Kẻ cho nhiều thì chán
Chứa của nhiều thì mệt.
Các thầy ngày đêm siêng
Phương tiện nên gắng lên
Chớ buông lung ngủ nghỉ
Tổn hao mạng khó được

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

Khấp đời bị chết thiêu
Ai suốt đêm ngủ yên
Kẻ thù luôn vây hãm
Khủng bố đâu yên được.
Nên bỏ cấu trần lao
Được ngủ yên đêm dài
Trần lao che yên ngủ
Tĩnh ngủ diệt trần lao.
Hổ thẹn là y phục
Chuỗi ngọc móc giữ voi
Người không tâm hổ thẹn
Các đức lành bỏ đi
Người có tâm hổ thẹn
Đó mới gọi là người
Mặt dày không biết thẹn
Thì đó là súc vật.
Nếu cắt rời chi thể
Tâm cũng không rối loạn
Cũng không trái giới cấm
Miệng chỉi mắng tục tằn
Thì giới là nhẫn nhục
Sức mạnh giới là đây.
Không nhịn lời thô tục
Không được rớt giải thoát
Mất tên pháp nhuế hoại
Lòng lành vui kẻ thù
Không nên thuận tâm độc
Phải dừng lại cho mau
Kẻ thù của các lành
Không gì qua tức giận
Mau mau đừng bị dụ
Hoại giới, hủy lòng nhân.
Tại gia nhiều ái dắm
Tội lỗi sân không nặng
Giữ giới sân càng nặng
Như nước lạnh ra lửa
Cạo tóc mặc pháp y
Ôm bát đi khát thực
Oai nghi gương cho đời
Không nên có tâm sân.
Mạn tăng thì lành giảm
Người tại gia còn vậy
Hướng xuất gia lìa dắm
Người điều phục tâm định
Pháp trung bình chánh chân

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

Không hề có tà nguy
Chánh pháp tạo việc lành
Tà nguy là dối lừa.
Chứa của, Thánh buồn lo
Ít muốn là lìa khổ
Cho nên đệ tử Ta
Ít cầu thêm các lành.
Các thầy phải biết đủ
Đó là tâm an định
Biết đủ, nhân gian vui
Kẻ tham, sinh khổ nài
Giàu, tham lam thành nghèo
Nghèo, biết đủ thành giàu
Tham rong ruổi không chán
Người biết đủ được thương.
Người muốn cầu giải thoát
Không nương chỗ ồn náo
Trời Đế Thích sẽ xuống
Kính lễ Bạc độc cư
Các thầy bỏ thân ái
Khổ thân ái dừng ngay
Bỏ nhà luyến thân ái
Như voi già sa lầy.
Người ý chí tinh tấn
Mọi việc không nghi nan
Tính nước tuy mềm mại
Chảy hoài xuyên thủng đá
Kéo lửa mà ngưng nghỉ
Không thể được lửa đâu!
Siêng kéo thì tìm lửa
Tinh tấn gặp lửa mau
Nên phải lập tinh tấn
Hướng về cửa Nê-hoàn.
Tà trái đạo vô vi
Các thầy chớ nên làm
Giữ chí không lầm loạn
Các tà không được vào.
Bạn Sa-môn giữ chí
Thất chí mất các lành
Chí mặc giáp trượng đủ
Địch đâu thể thắng được
Lòng chuyên mặc giáp đút
Trần lao không thể thắng.
Người chuyên tinh định ý
Hiểu rõ đời tử sinh

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

Cho nên phải định ý
Định ý, khổ không sinh,
Như muốn qua dòng nước
Nương cầu nổi bắc sang
Muốn qua tất cả khổ
Định ý, thuyền bậc nhất.
Nếu các thầy lìa tuệ
Nay cố bày thế pháp
Có vậy thì được độ
Pháp ngoài thì không thích
Không gọi là bỏ nhà
Giáp, thuốc hay lợi khí
Thuyền bè qua sông nước
Tuệ đưa qua sinh tử.
Cho nên thường nghe pháp
Phải theo lời dạy pháp
Bậc tuệ có chánh kiến
Người không tuệ tối tăm.
Tâm chạy theo trần lao
Sẽ không được giải thoát
Người xét muốn cầu độ
Siêng dứt bỏ trần lao
Sa-môn phải điều tâm
Dứt bỏ tâm buông lung
Tâm vua trời điều lạc
A-tu-luân thì không.
Ta dạy các thầy thiện
Các thầy phải siêng tu
Lập ra nhiều phương tiện
Để giúp đến Nê-hoàn.
Giữa núi non vắng lặng
Nhà rảnh rang rừng sâu
Ở đó tu định ý
Ta đi không hận lòng.
Thầy thuốc đem hết thuật
Hòa hợp nhiều thuốc thang
Người bệnh uống được khỏi
Thuốc không uống tại mình;
Đạo Sư dẫn đường chánh
Người theo không lo lắng
Người sai lầm bị tổn
Chẳng đoái hoài các nạn.
Ta đã vì các thầy
Giảng nói bốn Chánh đế
Kẻ còn nghi thì hỏi

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

Nay là lúc hồi han.”
Lúc Phật lệnh như vậy
Đệ tử lặng không thưa
A-na-luật nghĩ biết
Ở giữa đại chúng thưa:
“Mặt trời có thể lạnh
Trăng có thể nóng lên
Bốn đế chân chánh này
Không bao giờ sai chạy.
Khổ đế, khổ bức bách
Duyên ái thì khổ sinh
Lời các Phật nói ra
Diệt tận đế, diệt ái
Tám đường chánh cam lộ
Vắng lặng là Nê-hoàn.
Biết chúng Sa-môn này
Phật cuối cùng đã độ
Người chưa độ trong hội
Trẻ già mới vào đạo
Phật nói sơ La-hán
Như đường tối sáng lò
Họ đã được giải thoát
Ra khỏi vòng sống chết
Họ đều mang bi hận
Thầy diệt sao quá nhanh.”
Phật nghe lời chánh đế
Của Na-luật như vậy
Muốn kiên định ý chúng
Từ bi nói lời này:
“Giả sử có kiếp thọ
Rồi cũng sẽ cùng tận
Ta đem lành ban đủ
Sống lâu để làm gì?
Trên trời và dưới thế
Kẻ đáng độ đã độ
Nửa độ, nửa bày đạo
Chuyển giáo pháp được trụ.
Các thầy phải tự chế
Không cần nhớ nghĩ ta
Chỉ siêng nói phương tiện
Không gặp khổ chia lìa,
Dùng đèn tuệ trừ tối
Biết đời không bền chắc
Rũ trọn lòng vui vẻ
Giống như hết hoạn nạn.

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

Người trí thoát hung suy
Xa lìa kẻ tặc ác
Bỏ được hai họa ấy
Thì đâu có âu lo?
Các thầy siêng tu thiện
Tất cả rồi sẽ chết
Ta vào thành Nê-hoàn
Bây giờ đã đến lúc
Bấy giờ hành xả thọ
Là lời cuối của Ta”.
Lúc ấy Phật tư duy
Thiền ly dục bậc nhất
Xuất thiền bậc nhất rồi
Tư duy thiền đệ nhị
Trải bốn thiền như thế
Như thế trải qua khắp
Qua lại trong chín thiền
Thuận nghịch tận đầu mối.
Thế Tôn, Trời trong trời
Trở lại thiền bậc nhất
Ra khỏi thiền bậc nhất
Trở lại đến Tứ thiền
Khi Phật tư duy kỹ
Nghịch thuận trải thiền quán
Lại từ đây xuất thiền
Ý Ngài hơi chấn động
Sau đó xả thọ hành
Chợt vào thành Nê-hoàn.
Phật vừa xả thọ hành
Đất rung chuyển sáu cách
Không trung có đước lớn
Như kiếp tận lửa cháy
Bốn phương lửa cháy lớn
Giống như A-tu-la
Đốt trời, rừng, cây, đầm
Gọi là Ái Tận Lạc
Mưa đá to cõi ấy
Chớp sáng như phun lửa
Khấp đời như lửa lớn
Sấm rền rất đáng sợ
Gió bụi mù nổi lên
Cây gãy, núi băng đổ
Giống như gió kiếp tận
Gãy đổ nát vô hạn.
Mặt trời không ánh sáng

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

Trăng sao đều tối đen
Nhật nguyệt đều không sáng
Giống như bị phủ bùn
Đông, Tây không phân biệt
Không biết được ngày đêm
Thế gian tối trùm khắp
Sông nước chảy ngược dòng.
Phật nằm bên Song lâm
Buồn cảm hoa rơi rụng
Sông ngòi nước đều nóng
Giống như nồi nước sôi
Song thọ vì đó héo
Nghiêng che thân Thế Tôn.
Vua rồng năm đầu lớn
Đau buồn thân buông dài
Hoặc buồn bã nhìn Phật
Khóc lóc mắt đều đỏ
Tức thời phun hơi nóng
Xông hơi độc không lường
Đốt nóng cổ họng ấy
Như nhả hoạn trong lòng
Thấy đời đều vô thường
Tự ngăn, trở ưu sầu
Tự ý vua theo đến
Niệm Phật ngăn khóc gào.
Các vua trời Tịnh cư
Hiểu đạo, tâm điều định
Lặng yên không khóc gào
Thương đời hoặc sinh diệt
Thần Chấp lạc bậc nhất
Thần Đại lực Long vương
Thiên thân Ái trọng pháp
Bi cảm chặt hư không
Khắp nơi buồn che kín
Thảm thương chướng khắp cùng
Tiếng lớn của các loại
Đầy khắp cả thế gian.
Ma đã được toại nguyện
Cùng ác binh vui mừng
Vũ điệu như sấm động
Đủ loại tiếng lớn vang
Kêu to truyền lệnh rằng:
“Cường địch chúa ta vong
Từ nay ai có thể
Vượt qua cảnh giới này.”

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

*Cây Phật đức gãy đổ
Như voi lớn gãy ngà
Như núi cao sụp đổ
Trâu lớn sừng rơi rồi.
Nay Phật xả thọ mạng
Các trời, người thế gian
Không còn chỗ quy ngưỡng
Mất cây nương như vậy.
Như hư không không nhật
Như nước mất kho tàng
Như ao hoa phủ sương
Các hoa đều tổn thương,
Thế Tôn xả thân mạng
Lặng ẩn vào Nê-hoàn
Tất cả loài hữu hình
Không khỏi mất tinh vinh.*

M